

Visie Jouke Post

► Rekbaar vastgoed

We leven in een tijd vol verandering en dit heeft grote invloed op de bouwwereld. Gebouwen van vandaag voldoen overmorgen niet meer. Vastgoed heeft een houdbaarheidsdatum gekregen. Jouke Post is architect en een van de auteurs van de onlangs uitgebrachte publicatie 'De kunst van rekbaar vastgoed; Bouwen in een tijd vol verandering'. BouwIQ spreekt met hem over de publicatie, de levensduur van gebouwen en bestemmingsplannen.

► Jos Lichtenberg en
Joost Bruysters

Jouke Post is altijd al bezig geweest met de levensduur van gebouwen en de invloed ervan op het ontwerp. Het meest bekende voorbeeld hiervan is waarschijnlijk het XX-project waarvoor Post heeft getekend. Dit kantoor van Wereldhave in Delft bestaat uit hout, glas, zand en karton en is zo gematerialiseerd dat de levensduur van het gebouw even lang is als de gebruiksduur ervan: twintig jaar. Na deze periode verdwijnt het kantoor zonder milieufval.

"De wijze waarop we onze gebouwen maken is verouderd. Het gebouw dat je nu maakt voldoet overmorgen niet meer. We denken voor eeuwig te bouwen, maar het programma van eisen is eigenlijk al verouderd als de eerste schop de grond in gaat. Dit 'bouwen voor de eeuwigheid' weerspiegelt in de bestemmingsplannen. Projecten krijgen een bestemming voor bijna eeuwig mee, terwijl ze deze nooit halen." "Bij bedrijventerreinen hebben we al gezien dat het fout gaat. Deze terreinen werden gevuld met gebouwtjes. Tien, twintig, jaar later wordt er elders een nieuw bedrijventerrein opgericht en de succesvolle bedrijven verhuizen. Wat gebeurt er vervolgens? De gebouwen en grond worden opgekocht door allerlei louche handelaren en het gebied gaat verloederen. De gemeente krijgt ze niet weg omdat de bestem-

Het XX-gebouw in Delft is zo gematerialiseerd dat de levensduur van het gebouw even lang is als de gebruiksduur ervan: twintig jaar. Het gebouw bestaat uit hout, glas, zand en karton.

ming van het gebied ongewijzigd blijft en zit nog dertig jaar met een verpauperd bedrijventerrein."

Bestemmingsplan

"Toen kwam bij mij het besef dat je bestemmingsplannen eigenlijk een eindtijd mee zou moeten geven. Voor een bedrijventerrein bijvoorbeeld twintig jaar. Je hebt daardoor vrijheid in je grondgebruik en twintig jaar de tijd om na te denken wat je er vervolgens mee gaat doen. De vraag was toen: hoe realiseer je dit? Eerst dacht ik: de gemeente is verantwoordelijk voor de bestemmingplannen, dus stap ik hiermee naar de gemeentes. Deze zullen het echter weer op het bordje van de opdrachtgever leggen en deze zal alleen investeren als aangetoond is dat het technisch en commercieel mogelijk is een dergelijk gebouw te maken. Zo redenerend kwam ik dus weer bij mezelf uit. Als architect zou ik staan moeten zijn gebouwen te maken voor een afgemeten levensduur."

Dit denken heeft geleid tot het XX-gebouw, een gebouw met een vaste levensduur dat aan het einde geen milieubelasting levert. "Het project werd een prototype, bij-

Prof. ir. Jouke Post

Jouke Post is sinds 1988 hoogleraar aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e) met de leeropdracht "Bouwtechnisch Ontwerpen". Daarnaast is hij praktiserend architect bij het Rotterdamse bureau XX architecten. Vanuit beide posities neemt hij deel aan innovatiegerichte organisaties zoals SBR, SEV, en Booosting. Als architect heeft hij sinds 1980 vele gebouwen in zijn portfolio. Als voorzitter van de unit Architectural Design and Engineering van de faculteit Bouwkunde van de TU/e is hij internationaal actief met onderzoek op het gebied van de levensduur van gebouwen.